

ALES

**TAMAMI
PDF
ÇÖZÜMLÜ**

**YENİ NESİL
PARAGRAF
SORU BANKASI**

**PDF ÇÖZÜMLER
İÇİN QR KOD**

**İLERİ
DÜZEY
METİNLER**

KOZMİKODA

İÇİNDEKİLER

ÖSYM TARZI "VİTRİN" SORULAR	5
BÖLÜM 1: SÖZCÜKTE ANLAM	
Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam	17
BÖLÜM 2: CÜMLEDE ANLAM	
Cümledeki Anlam Özelliğini Bulma	33
Cümleden Çıkarılabilecek Kesin Yargıyı Bulma	49
Cümle Oluşturma	57
Cümle veya Parçada Boşluk Tamamlama	63
Eş ve Yakın Anımlı Cümleler	69
BÖLÜM 3: PARAGRAF BİLGİSİ	
Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları.....	75
Paragraf Oluşturma	83
Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma	89
Paragraftaki Boşluğu Anlam Bakımından En Uygun Biçimde Tamamlama	103
Numaralanmış Cümlelerin Anımlı Bir Bütün Oluşturacak Biçimde	
Sıralanması İçin Yer Değiştirme Soruları	113
Paragrafı İkiye Bölme	127
Paragrafın Konusu	131
Paragrafta Ana Düşünce	137
Paragrafta Yardımcı Düşünceler	157
Yanıt Paragrafları.....	191
Paragrafta Tip.....	197
Birden Fazla Soru Kökünün Olduğu Paragraflar	201
KARMA TEST	237

KOZMİK ODA

ÖSYM Tarzı "VİTRİN" Sorular

SORU

1

- Yahya Kemal, şiiri kelimelerin çıkardıkları seslerden meydana gelen eşsiz bir müzik olarak ifade etmiştir.
- Şiirde anlamı değil biçimi ve kelimelerin dizilişini önemseyenler Yahya Kemal'e katıldıklarını dile getirmişlerdir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirde anlamı değil biçimi ve kelimelerin dizilişini daha önemli görenler Yahya Kemal'in, şiirin kelimelerin çıkardıkları seslerden meydana gelen eşsiz bir müzik olduğu fikrini desteklemiştir.
- B) Edebiyat tarihi boyunca görülen en kadim tartışma genellikle büyük şairler üzerinden yürümüş ve anlamın daha önemli olduğu görüşü ağır basmıştır.
- C) Yahya Kemal'in şiirle ilgili düşünceleri kendinden sonraki kuşaklar üzerinde yeteri kadar etkiye karşılık bulmadığı gibi tepkilere de neden olmuştur.
- D) Şiirin sözden ziyade musikiye yakın olduğu görüşü Yahya Kemal'le başlamış ve onun ölümüyle son bulmuştur.
- E) Anlam ve biçim yönünden şiirin değerlendirilmesi farklı boyutlarda olsa da günümüzde devam etmekte ve bu tartışmada Yahya Kemal'in etkisi yoğun olarak hissedilmektedir.

ALES "PARAGRAF"

Çözüm

1

Benzer düşüncelerin farklı sözcüklerle ifade edilerek bunları aynı cümlede birleştirmemizin istendiği bu tür sorularda cümlelerdeki anlam bağlamı ve cümlenin mesajı iyi tespit edilmelidir. Bu tespitten sonraki hamle ise doğru kelimeler ve cümle yapısıyla bu cümleleri bir araya getirmek olmalıdır. Buna göre öncüldeki ilk cümleye baktığımızda Yahya Kemal'in şiirde anlamı değil, sözcüklerin bir araya gelerek okuyucuda bir müzik, canlı bir ses bırakmasını önemseydiğini görüyoruz. İkinci cümledeyse şiirde biçimi önemseyenlerin Yahya Kemal'e katıldıkları dile getirilmiştir. Buna göre bu iki cümledeki anlam içeriği, "Şiirde anlamı değil biçimi ve kelimelerin dizilişini daha önemli görenler Yahya Kemal'in, şiirin kelimelerin çıkardıkları seslerden meydana gelen eşsiz bir müzik olduğu fikrini desteklemiştir." cümlesinde dile getirilmiştir diyebiliriz.

Cevap A

SORU

2

Planlı yazma sürecinin aşamaları; konuyu sınırlama, yazma amacını belirleme, ana maddeleri ve başlıkları düzenleme etkinliklerini içermektedir. Bunlar tasarımı olarak zihinde tamamlanınca uygulamaya geçilir ve bu çalışmaya uygun bir ekip oluşturulur. Başarıya ulaşmada takımın uyumlu çalışmasının yanında uygulanabilirlik de hayati derecede öneme sahiptir.

Bu parçada altı çizili ifadeyle

- I. Nerede başlayıp nerede biteceğine karar verme
- II. Karşılaşılması muhtemel riskleri belirleme
- III. Çalışmayla ne yapılmak istendiğini ortaya koyma

durumlarından hangilerine gönderme yapılmamıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

Çözüm

2

Planlı yazma sürecinin aşamalarının konuyu sınırlama, yazma amacını belirleme, ana maddeleri ve başlıkları düzenleme olarak belirtildiği parçada, nerede başlayıp nerede biteceğine karar verme, çalışmayla ne yapılmak istendiğini ortaya koyma hususlarına göndermede bulunulmuştur. Parçada geçen "konuyu sınırlama" ifadesiyle "Nerede başlayıp nerede biteceğine karar verme" kastedilirken "Çalışmayla ne yapılmak istendiğini ortaya koyma" ya ise "yazma amacını belirleme" ifadesiyle göndermede bulunulmuştur diyebiliriz.

"Karşılaşılması muhtemel riskleri belirleme" ifadesini karşılayacak bir kullanım ise söz konusu değildir.

Cevap B

SORU

22

Araştırmacı:

(I) ----

Bakır Ustası:

Ne çocuklarımız ne torunlarımız bakır mutfak eşyalarını tanıyor. O kalaylı tasları, tencereleri, tavaları... Hiçbiri kalaylı bir maşrapadan kaynak suyu içmedi. Bakır eşyalar onlar için artık bir aksesuar, bir süs unsuru. Oysa vaktiyle o tavalar, o tencereler kimlerin elinden geçti. Bu zenginliğin ve hatıraların yitirilmesine gönlüm elvermedi.

Araştırmacı:

(II) ----

Bakır Ustası:

Yaşları gereği önce bir anlam veremiyorlar ama biraz sohbet tadında bilgi verdikten sonra hepsi heyecanlanıyor ve gücü nispetinde valizine yerleştirmek için alıyor.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) (I) El sanatlarımızın bugün geçmişe göre daha iyi bir noktada olduğunu düşünüyor musunuz?
(II) Eski eşyalara ilginin azlığını ne ile açıklayabilirsiniz?
- B) (I) Bu turistik çarşıda bakır eşyalar satma fikri sizde nasıl ortaya çıktı?
(II) Ziyaretçilerden nasıl tepkiler alıyorsunuz?
- C) (I) Günümüzde kullanılan mutfak eşyalarını sağlıklı buluyor musunuz?
(II) Turistlerin ilgisini en çok hangi hediyelik eşyalar çekiyor?
- D) (I) Dünyanın bakır ürünleri bakımından zengin ülkeleri arasında sayılır mıyız?
(II) Bakıra olan ilgiyi arttırmak için neler yapılmalıdır?
- E) (I) Size göre bugün bakır eşyalar neden kullanılmıyor?
(II) Fiyatların yüksekliği satışları nasıl etkiliyor?

Çözüm

22

Bu soru tipinde, verilen metinlerin seçeneklerdeki hangi soruya karşılık geldiğini doğru tespit ederek hareket edilirse doğru cevaba ulaşmak daha hızlı olacaktır. I. metinde turistik çarşıda bakır eşyalar satma fikrinin nasıl ortaya çıktığı anlatılmıştır. II. metinde ise alınan tepkilerden söz edildiği için B seçeneğindeki sorular, boş bırakılan yerlere getirilebilir.

Cevap **B**

1. (I) Bu yapıt, satranç öğretene, bu oyunun inceliklerini gösteren bir kitap değil. (II) Satranç tarihindeki ilginç olayları ve çarpıcı kişilikleri öyküleştiriyor. (III) Bu ölümsüz oyunla savaşın, sanatın, bilimin ve insan beyninin çalışma düzeni arasındaki ilişkileri aydınlatan bir yapıt. (IV) Kitabın sonundaki ekte, bazı unutulmaz karşılaşmalar da okura sunuluyor. (V) Ne var ki kitabın asıl özelliği, tarih boyunca bu oyunlarda yaşanan insanlık durumlarını ve ruh hâllerini gözler önüne sermesi.

Satranç konusunu işleyen bir kitabın anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, içeriğinde nelerin bulunmadığı üzerinde duruluyor.
 B) II. cümlede, bu oyunun insan üzerindeki etkileri dile getiriliyor.
 C) III. cümlede, çeşitli alanlarla bu oyunun bağlantılarına değinildiği belirtiliyor.
 D) IV. cümlede, bir bölümün etkileyici yanı üzerinde duruluyor.
 E) V. cümlede, kitabın temel niteliğiyle ilgili açıklama yapılıyor.
2. (I) Teknoloji hızla geliştikçe iletişim kanalları da zenginleşiyor. (II) Dijital iletişim ve sosyal medya, artık birçok kurum için olmazsa olmazlardan. (III) Yurt dışında olduğu gibi artık Türkiye’de de kültür ve sanat kurumları dijital iletişim kanallarını kullanıyor. (IV) Müzelerin, galerilerin, fuarların ve festivallerin tanıtımı için, sosyal medya kanalları, akıllı telefon ve tablet uygulamaları söz konusu. (V) Kısaca kültür ve sanat etkinlikleri açısından sosyal medya önlenemez bir yükselişte.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, bir koşula bağlı sonuç ortaya konmaktadır.
 B) II. cümlede, zorunluluk hâline gelmiş bir durum dile getirilmektedir.
 C) III. cümlede, teknolojiyi kullanmada öteki ülkelere gerisinde kalındığı belirtilmektedir.
 D) IV. cümlede, çeşitli yerlerde kullanılan teknolojik olanaklar sıralanmaktadır.
 E) V. cümlede, teknolojik gelişmelerin bugünkü durumundan söz edilmektedir.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “beklenti” söz konusudur?**

- A) Romanı okuyanlar, yaşamlarındaki değişimin nasıl gerçekleştiğini görecektir; kimileri nerelere savrulduklarını kimileri ömürlerinin en güzel yıllarını niçin ve nasıl kötü geçirdiklerini anlayacak.
 B) Yazar bu yapıtında, okurlarının beğenilerine uygun yazma kaygısını bir yana bırakmış, ele aldığı olayların yaşandığı dönemi tüm gerçekliğiyle yansıtmak istemiş.
 C) Her yaşta insanın kendinden, çevresinde yaşananlardan birtakım izler bulduğu bir roman ortaya çıkmış.
 D) Günümüzde çok okunan bu yapıtın, romancılığın temel ögesi olan dil sevgisinden asla ödün vermeyen usta bir yazarın elinden çıktığı, her sayfasından anlaşılıyor.
 E) İnsanı içine çekiveren, eğlendirici bir yapıya sahip bu yapıtın, ustaca düşünülmüş bir olay örgüsü var.

4. (I) Düünden beri, tek katlı, görkemli, sağlam yapıların oluşturduğu uzak diyarlardaki bu kenti hayranlıkla geziyorum. (II) Ne var ki bu kentteki hiçbir şey, sokaklar kadar etkileyemezdi beni. (III) Çünkü her köşebaşı bana Kars’tan bir şeyler hatırlatıyor. (IV) Aynı ülkenin sınırları içinde olan iki kentin birbirine benzemesi doğal karşılanabilir ama farklı iki kültürün, dilin, tarihin barındığı ayrı ülkelerdeki iki kentin bu kadar benzeşmesi nadir karşılaşılan bir şeydir. (V) Anıların derinliklerinde kalmış bir kenti, onca sene sonra bir başka yerde bulmak ancak şanslı insanlara özgü bir durum olsa gerek.

Bir kentin anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, izlenim dile getirilmiştir.
 B) II. cümlede, önceki cümlede belirtilenlere eklenme yapılmıştır.
 C) III. cümlede, geçmişte yaşananlar dile getirilmiştir.
 D) IV. cümlede, az görülen bir durumdan söz edilmiştir.
 E) V. cümlede, kişisel görüş belirtilmiştir.

1. İzmir'in burnunun dibindedir Seferihisar. baharda yağmur yağmış, yolu çamurmuş ne fark eder! Çeşme otobanına girerken çıkman bir olur, sonra pat diye Seferihisar'ın kucağındasın! İzmir'e bu kadar yakın olup da bu denli "uzak" kalmış tek ilçedir. Bu durum, herhalde geçmiş yıllarda İzmir'e doğrudan bağlanamayacak kadar uzak ve sapa kalmasından kaynaklanıyor olsa gerek.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdaki verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Konuşma üslubuyla yazılmıştır
B) Olaylar oluş sırasıyla verilmiştir.
C) Deyim kullanılmıştır.
D) Tahminde bulunulmuştur.
E) Devrik cümleyle yer verilmiştir.
2. Sabahleyin erkenden yola çıktım. Havanın keyfi yoktu. Gökyüzü griye boyanmış, yağmur öncü taneciklerini göndermeye başlamıştı. Zeytinliklerin arasından kıvrıla kıvrıla tepeye vardım. Durup denize doğru yeşil bir halı gibi uzanan ovayı seyre daldım. Daha sonra köyün yokuşlarına tırmandım. İki üç katlı evler birbirinin manzarasını kapatmayacak şekilde yapılmıştı. Pencerelerinin dört bir yanına çivit mavisi sürme çekilmiş, duvarlarının dibi ebegümecleriyle kaplanmıştı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Olasılık B) Öyküleme C) Kişileştirme
D) İkilime E) Benzetme
3. Gediz Deltası'nın içlerine doğru ilerliyoruz. Hepsi bir anda çıkıyor karşımıza. İşte flamingolar! O da ne? Küçük karabataklar, kırlangıçlar, küçük ve büyük akbalıkcıklar... İşte bir karaleylek! Tek başına, bizi görür görmez havalanıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Farklı cümle türleri kullanılmıştır.
B) Sayıp dökmelerden yararlanılmıştır.
C) İkilimeye yer verilmiştir.
D) Konuşma havası taşımaktadır.
E) Kanıtlanabilir veriler kullanılmıştır.

4. Konya'ya ulaştığınızda hemen ötede yükselen dağlar, "Yolun sonu!" diye seslenir. Sola dönüp Karaman yöresine devam ettiğinizde biraz daha farklı bir düzlük başlar. Aradaki inişler çıkışlar, uzun mu uzun düzlüğün ardından büyük bir yükselti havası verir. Anadolu'nun tahıl ambarı olan bu düzlükteki tek tük ağaçlar, uzun bir masanın ortasındaki güzel mi güzel bir vazoya benzer. Hele de bahar aylarında! Yol üzerindeki badem çiçeklerine sadece selam vermek yetmez, onlarca pembenin rüzgârda tatlı tatlı kıpırdadığını görünce biraz nefeslenmek gerekir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Kişileştirmeden yararlanma
B) İkilimlere yer verme
C) Benzetmeye yer verme
D) Sözde soru cümleleri kullanma
E) Kişisel duyguları yansıtırma
5. I. Söz gönülden çıkmalıdır. İnanmadan ileri sürdüğünüz bir düşünceye başkalarını inandırmanızı çok zordur. Bunu sağlamak için rol yapmak ve doğallıktan uzaklaşmak gerekir ki bunlar, doğru ve etkili anlatımın düşmanlarıdır.
- II. Böyle bir anlatım, anlatılanın kolay anlaşılmasını sağlar. Anlatıcının sözlerinin kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde kavranması söz konusudur. Anlatıcının karşısındaki kişi, bulmaca çözmek zorunda kalmaz.
- III. Duygudan ve düşünceden başka, anlatımda başkalarına benzememeye çalışmak gerekir. Önemli olan; farklı bir görüş, duygu ve düşünüş tarzına sahip olunması ve bunların değişik bir tarzda ifade edilmesidir.

Yukarıda verilen ifadelerde, sırasıyla anlatımın hangi özellikleri üzerinde durulmuştur?

- A) İçtenlik, Duruluk, Özgünlük
B) İçtenlik, Duygusalılık, Özgünlük
C) Duygusalılık, Açıklık, Duruluk
D) Açıklık, Akıcılık, Duygusalılık
E) Coşkululuk, Duruluk, Açıklık

ANLAM BÜTÜNLÜĞÜNÜ BOZAN CÜMLEYİ BULMA

1. - 6. sorularda, numaralanmış cümlelerden hangisinin parçanın anlam bütünlüğünü bozduğunu bulunuz.

1. (I) Bodrum Bale Festivali'nde, 18 Ağustos'ta St. Petersburg'dan bir topluluk sahneye çıkmıştı. (II) Boris Eifman, klasik baleyi temel alarak yarattığı yeni tarzla, Budala, Theresa Raquin, Onegin, Martı gibi edebiyatın birçok ünlü klasiğine koreografi yapmış bir Rus sanatçısı. (III) Sanatçının koreografisini yaptığı Don Kişot, Bir Delinin Düşleri adlı eserini 1996 yılında İstanbul'da izlemiştik. (IV) Bu eserinde Don Kişot'un hikâyesini, akıl hastanesine kadar taşıyarak yansıtmıştı. (V) Ayrıca Red Giselle adlı eseri de sahnelenmiş ve çok beğenilmişti.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. (I) Doğayı sistemli bir şekilde anlama ve açıklama konusunda ilk kuram önerme denemelerinde bulunanlar Greklerdir. (II) Onlar bilime, gerçeklik adına konuşan, bu anlamda doğruyu söyleyen tek değer gözüyle bakmışlardı. (III) Greklerin bilgisi Sokrates herkesin, "kendini bil" ilkesine göre davranması gerektiğini vurgulamıştı. (IV) Bu yüzden sürekli bilimin ardından gitmeyi ve olanaklı olduğu ölçüde ondan yararlanmayı önemsemişlerdi. (V) Bunun bir sonucu olarak da bilimsel bilgiyi benimsemeyi ve ona değer vermeyi erdemli olmakla eş değer kabul etmişler, böyle olan insanlara da bilge adını vermişlerdi.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. (I) Okuyucuyla ilk kez 2007 yılında buluşan dergimiz, ülkemizin çok değerli tarihî ve kültürel mirasını, koruyucuları olan Anadolu insanına anlatmak amacıyla kurulmuştu. (II) Şimdi bu amaca bir yenisi daha eklendi. (III) Evrensel bir değer taşıyan bu mirası tüm dünyaya tanıtmak. (IV) Derginin son sayısında Anadolu'ya damgasını vurmuş dört uygarlığın merkezleri anlatılıyor. (V) Bu amaçla kırk ülkede satılan dergi, şimdi de İngilizce baskısıyla yurt dışındaki Anadolu meraklılarına "Merhaba." diyor.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Çok sayıda edebiyat etkinliğine katıldım, kiminde izleyiciydim, kiminde konuşmacı. (II) Bir süredir katılımcılarını gerçekten etkinliğe dâhil eden, yenilikçi, özenle hazırlanmış etkinlikler yapıyor. (III) Açıkçası çoğunda ağızımda buruk bir tat kaldı. (IV) Klişe konu başlıkları, "Kime nazımız geçerse onu konuşmacı yapalım." acemiliğiyle oluşturulmuş kadrolar, ön çalışması yapılmamış etkinlikler... (V) Bunlardan yola çıkılınca, katılımcısına yukarıdan bakan, sıkıcı ve konuşmacıların kimi zaman anılarını anlattığı, kimi zaman bağlamın tümüyle dışında gezindikleri etkinliklerle karşılaşmamız kaçınılmaz oluyor.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. (I) Bir yazarın yapıtlarını çevirme söz konusu olduğunda değişmez ve şaşmaz bir yayıncılık ilkesine göre önce ödüllü kitap çevrilir, sonra saat geriye doğru işlemeye başlar. (II) Derken en sonunda da yazarın ilk kitabı raflarda yerini alır, ama on yıllık, ama yüzyıllık bir gecikmeyle. (III) Bu kez de öyle oldu, Marquez, 1982 Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldı. (IV) İki yıl sonra ödüllü yapıtı Yüzyıllık Yalnızlık dilimize çevrildi, ardından, elli altı yıllık gecikmeyle Mavi Köpeğin Gözleri. (V) Marquez'e göre Mavi Köpeğin Gözlerinde yer alan Çullukların Gecesi adlı öykü onun tek kusursuz metni.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Gelişen teknolojinin mimarlara ve grafikerlere sunduğu yepyeni ürünler sayesinde, ayrıntılı çalışma gerektiren birçok iş daha kolay yapılabiliyor. (II) Üzerine yapılan çizimleri bilgisayara aktaran grafik tabletler, bir ekrandan ve bu ekranda kullanılmak üzere tasarlanmış olan bir kalemde oluşuyor. (III) Yeni geliştirilen bir teknoloji, normal kâğıt üzerinde yapılan çizimlerin bilgisayar ortamına aktarılmasına imkân veriyor. (IV) Kâğıt üzerine yerleştirilen bir alıcı, tükenmez kalemle yapılan çizimleri bilgisayara aktarabiliyor. (V) Kalem kâğıda bastırma kuvvetine göre hem çizgilerin kalınlığı hem de çizim özellikleri bilgisayara aktarılabilir.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

PARAGRAFTAKİ BOŞLUĞU ANLAM BAKIMINDAN EN UYGUN BİÇİMDE TAMAMLAMA

5. Kültür, toplumlara özgüdür. Milletleri birbirinden ayıran niteliği ile kültür ve önemli unsurları o milleti oluşturan bireylerin sevinçte, kederde gösterdikleri söz ve davranışlarla karakteristik özellik kazanır. Olayların bireysel ya da toplumsal açıdan algılanışı, üzüntü veren bir olayın bireylere yansımaları, acıyı veya sevinci paylaşma her toplumda farklıdır. Örneğin kahve ve kültürü toplumdan topluma farklılık gösterir. Kahve, Yemen gibi yerden gelmiştir ama Türk kahvesi Türk kültürünün önemli bir unsuru olmuştur. Güneş, horoz dövüşü, bağ bozumu, çocuk oyunları, orta oyunu, düğünler, kına geceleri... Bütün bunlar kültürümüze dinamizm katan temel uygulamalardır ve bu yönüyle...

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) herkes bu öğelerin oluşumunda görev alır.
B) kültür değişken ve dinamikdir.
C) kültür, ait olduğu toplumun insanlarını birleştirir.
D) diğer kültürlerden ayrılır.
E) toplumun kültür seviyesi ilerledikçe toplum da ilerler.

6. İnsanların büyük bir bölümü, ömrünü, yarın ile uğraşırken bugünden tat almayı unutarak geçirir. Falan iş olacak mı, filan sıkıntıdan nasıl kurtulacağım? Bu türden sorunlarla kaygılanır, içinde bulunduğu zamanı görmezden gelir. Yaşlandığı zaman dönüp geriye bakar. "Demek, dünyadaki serüvenim buymuş!" diye şaşakalır. Onun için şu sözü çok gerçekçi bulurum: ----

Bu parça, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanamaz?

- A) Yaşamın tadına ve anlamına vardığımız her gün bir armağandır.
B) Yalnızca geleceği düşünme, yaşanan andan zevk almayı engeller.
C) Plan yapmak yaşamın kolaylaşmasını sağlar.
D) Geleceği bir yana bırakıp yaşanan günü anlamlı kılmaya çalışmak gerekir.
E) Yaşanan her an, yeniden yaşanamayacağı için değerlidir.

7. Günlük yaşamımızda dil yalnızca bir anlaşma aracıdır. Konuşur, dertleşir, tartışır, isteklerimizi belirtiriz. Ama bunu yaparken kimi zaman, kullanılan sözcükler, insanın kendi gerçeklerini, duygularını karşısındakine aktarmada yetersiz kalır. ---- Şair, dilinin sözcüklerine yeni anlamlar, çağdaş yorumlar katar; söz diziminde yenilikler yapar. Böylece toplumun dilini, dolaylı olarak da duyarlılığını canlı tutar.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) İşte şiir bize bu noktada yardımcı olur
B) Aslında şairler, bir bakıma toplumun sözcüleri-
dir.
C) Biliyoruz ki dil, bir toplumu toplum yapan en önemli ögedir.
D) Ancak şairlerini anlayan toplumlar çağdaşlık çizgisine ulaşır.
E) Ne var ki böyle anlarda, şiir insanı değiştirir.

8. Lise yıllarımda eve biraz geç gelsem annem ve babam beni merak ederdi. Liseyi bitirip başka bir kentteki üniversiteye gittiğimde, onların artık beni eskisi kadar merak etmeyeceğini düşünmüştüm. Oysa hiç de düşündüğüm gibi olmadı, eskisinden daha fazla merak ediyorlardı beni. Yalnızca annem babam değil, arkadaşlarım da merak edip arıyordu. Aradan yıllar geçip eğitimimizi tamamlayıp çalışma yaşamına atıldığımızda, başımızı işlerimizden kaldıramaz olduk. Evlenip çoluk çocuğa karıştık, ev işlerine gömüldük. Artık birbirimizle görüşemiyorduk, kimse birbirini arayıp sormuyordu. Bu durum da beni oldukça üzüyordu. "Ne meraksız insanlar bunlar!" diyordum. Ağzımdan "meraksız" sözcüğü çıkınca merak edilmek istemediğim eski günlerim canlandı anılarımda, ---

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) merak edilmek ne güzel bir duyguymuş meğer
B) kişinin, kendisini merak edecek yakınlarının, dostlarının olması ne kadar da önemliymiş
C) tüm sevdiklerimi, eski dostlarımı ben merak ediyorum şimdi
D) o zaman o günlerin değerini hiç bilememişim
E) hepimizin yapmak istediği birçok şey, ulaşmak istediği birçok hedef vardı

6. (I) Bağ bozumu mevsimindeyiz, bütün köylüler heyecanlı bir telaş içinde. (II) Olgunlaşan üzümler bağlardan özenle toplanmış, kasalara doldurulmuş. (III) Hasadı yapılan bu üzümleri köylüler en yakındaki işletmelere götürüyor. (IV) Köylüler acele ediyor, üzümler bozulmadan, değerini yitirmeden işlensin istiyor. (V) Bağ bozumunun tarihinin Anadolu topraklarında altı bin yıl öncesine dek uzandığı biliniyor. (VI) Üzümlün o zamandan günümüze kadar Anadolu'da yesheren tüm uygarlıklarda ne denli önemli olduğunu bize o günlerden kalan kabartmalar, heykeller, efsaneler anlatıyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

7. (I) Ünlü bir kişiyle kısa ya da uzun süren bir arkadaşlığınız olduğunu düşünelim. (II) Size uzun mektuplar yazdı, birlikte fotoğraflar çekirdiniz; bu ne anlama gelir? (III) Siz şimdi o kişinin iç evrenini gereği gibi anlayıp onu her yönüyle tanıdınız mı? (IV) Sanatçılar; bir günü bir güne benzemeyen, duygulu, tutkulu, coşkulu insanlardır. (V) An gelir öfkelenir, en sevdikleri insanı yerin dibine batırır; birkaç gün geçmeden aynı kişiyi göklere yükseltirler! (VI) Ayrıca sanatçı, sözler uçar gider ama mektuplar kalır ellerde ve bir gün bu mektubu yayımlarlar diye düşünmez. (VII) Bu yüzden ben de sanatçıların, ölümünden sonra mektupları yayımlanarak eski defterleri karıştırarak özel yaşamının irdelenmesinden hiç hoşlanmam.

Bu parça, iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. (I) Yaşama şöyle bir baktığınızda doğadaki her şeyin insanlara sunulmuş armağanlar olduğunu ve insanların bu armağanları paylaştığını hissediyor olmalısınız. (II) Güneşi, havayı, suyu, mevsimleri, gökyüzünü, çiçekleri ve daha bir çok şeyi paylaşırsınız. (III) Beni yaşamımda şaşırtan birçok şey olmuştur. (IV) Bunlardan biri, başını kuma soktuğu zaman kendisini kimsenin görmediğini zanneden deve kuşlarına benzeyen insanlardır. (V) Ne gariptir ki böyle insan sayısı çoğunluktadır. (VI) Bu insanlar, fark edildiklerinin farkında değillerdir.

Yukarıdaki paragraf ikiye bölünmek istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

9. (I) İstanbul'un dünü, bugünü hakkında Türkler ve yabancılar yüzlerce kitap yazdı. (II) Kimisi İstanbul'un geçmişine ışık tuttu, kimisi yaşamı ve gelenekleri üzerinde yoğunlaştı. (III) Kimileri geçmişte orada yaşamış siyasi olaylara dikkat çekti. (IV) Kimileri de onun sanat dünyasındaki yerine. (V) Son yıllarda yine İstanbul'un çeşitli yörelerini ayrıntılarıyla anlatan kitaplar ortaya çıktı. (VI) Bunların en ilginçleri İstanbul'un geleceğiyle ilgili olanlar.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense, ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

10. (I) Hani çok sevilen insanlar vardır. (II) Bir kere, ben onlardan değilim; hatta soğuk, itici, hırçın, uzak durulması gereken biri olarak değerlendiriliyor olabilirim. (III) Ama en azından adalet, dürüstlük ve saygı yönünden yüksek puan aldığımı sanıyorum. (IV) Yanımda çalışanlar da bu yüzden bana saygıda kusur etmezler. (V) İnsanın adil davranabilmesi için önce sevilmemeyi göze alması gerekir. (VI) Adil olduğunuzda sizi kimileri sevmeyebilir ama bir süre sonra herkes size güvenir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

11. (I) Bugün bir kitapçıya gitseniz raflarda bulacağınız binlerce kişisel gelişim kitabı pozitif psikoloji ilkesine göre hazırlanmıştır. (II) Bu kitapların bu denli popüler olmasında, bireyin olumlu yanlarını kullanarak hayatının anlamını bulmasına yardımcı olması yatmaktadır. (III) Güçlü özelliklerine yoğunlaşan insan artık kendini değersiz, işe yaramaz değil; özgün ve becerikli hisseder. (IV) Pozitif psikoloji çalışmaları insanın yalnızca yetenekli olduğu alandaki becerilerinin farkında olmasını sağlamakla yetinmez. (V) Hepimizin insan olmaktan gelen birtakım ortak becerileri vardır. (VI) Strese karşı belirli düzeyde dayanıklı olmak, bazı hastalıklarla mücadele edebilmek, yeni bir ortama uyum sağlamak ve zaman içerisinde üzüntüyle baş edebilmek gibi. (VII) Hepimizin bu tip yaşam becerileri var olsa da herkeste aynı derecede gelişmiş değildir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

5. Birçok simyacının amacı sıradan metallerden altın elde etmektir. Bunun için sıra dışı deneyler yapmaktan çekinmediler. Örneğin Henning Brand, aslan idrarıyla yüzlerce deney yapmıştı. Ona göre bu soylu hayvanın idrarında altın bulunmalıydı. Aylar süren çabanın sonunda kuşkusuz altın elde edemedi ama parlayan bir madde buldu. Ona, Yunanca "ışık taşıyan" anlamına gelen "fosfor" adını verdi.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir sonuca ulaşmak için uzun süre çalışmayı göze almak gerekir.
B) Simyacılar değerli olmayan maddeleri daha değerli maddelere dönüştürmeye çalışırlar.
C) Bazı elementler rastlantı sonucu bulunmuştur.
D) Araştırmalar her zaman istenen sonuca ulaşmayabilir.
E) Yapay olarak üretilen her madde, bazı temel maddelerin birleşiminden oluşur.

6. Atasözlerimizin kısa birer hikâye gibi olması, bu sözlerin yaşanan olaylardan sonra söylendiğini, yani ortaya çıkışlarının belli bir olaya dayandığını düşündürmüştür bana. Örneğin, "Düşenin dostu olmaz." sözü durup dururken söylenmiş olamaz bence. Ya dara düşüp en yakınındakilerin bile terk ettiği biri tarafından ya da sözcüğün gerçek anlamıyla, atından ya da eşeğinden düşüp de hiç yardım alamayan biri tarafından söylenmiş olmalı bu söz. Bununla birlikte, zıt anlamlı atasözlerimiz de yok değil. Ama bu durum bile birer yazınsal ürün olan atasözlerinin ortaya çıkışına ilişkin düşüncemi destekliyor. İnsan, hayatı boyunca her türlü olayla karşılaşabilir, o anki duruma göre olaylar karşısındaki duruşu, yani söyleyeceği söz de değişebilir.

Bu parçaya dayanarak atasözleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Atasözleri de edebiyatın sınırları içinde yer alır.
B) Bir atasözünde övülen bir davranış, bir başkasında yerilebilir.
C) Atasözlerinin ortaya çıkışlarına ilişkin kesin bilgi mevcut değildir.
D) Kimi atasözleri zamanla farklı anlamlar kazanmıştır.
E) Atasözleri yaşanan birtakım olaylar üzerine söylenmiştir.

7. Tedavi sırasında doktor ve hemşirelerden gördüğü ilgi; hastaya, aldığı ilaçların biyolojik etkilerinden bağımsız olarak güç kazandırabiliyor. Bu nedenle de bilim insanları herhangi bir ilacın kimyasal etkilerini sınarken ilaç görünümündeki şekerlerle ilaçların etkilerini ayrı ayrı gözlemleyip ikisinin yarattığı sonuçlara bakarak ilacın etkisi konusunda çıkarımlarda bulunuyorlar. Eğer sıradan bir şeker, ilaç adı altında hastaya verildiğinde hastada aynı düzeyde bir iyileşme gözlemleniyorsa o ilaçlar etkisiz kabul ediliyor. İşte, ilaç görünümündeki bu şekerlere "plasebo" deniyor. Plasebo uygulamasının, yalnızca bedensel hastalıklarda değil, ruhsal hastalıklarda da oldukça etkili bir yöntem olduğu kabul ediliyor. Bazı araştırmacılar plasebo etkisini klasik koşullanmayla açıklarken bazıları da "mutluluk kimyasalı" olarak bilinen endorfin hormonunun salınımıyla açıklıyor.

Bu parçaya göre plasebo uygulamasıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ön yargısız bir değerlendirme için, hastanın tedavi sürecinde ona ne verildiğini bilmemesi gerekir.
B) Bazı ilaçların amaca hizmet edip etmediğini araştırmak amacıyla yararlanılır.
C) Psikiyatride de kullanılmaktadır.
D) Önemli hastalıklarda başarısızlıkla sonuçlanmıştır.
E) Hastanın ilaç aldığını düşünmesi, sonucu olumlu yönde etkiler.

8. Gemiciler kalkalım, şu yelkeni takalım
Kızılırmak başına, şu ırgatı atalım
Tutalım balık havyar, keyfimize bakalım
Çekin uşaklar çekin, hemen aldık ırgatı
Geliyor bir sert poyraz, vuralım iki katı
Gemici uşakları, deniz başımın tacı

Trabzon yöresine ait bu türküden aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Doğa koşulları, balıkçıları ilgilendiren bir etkenidir.
B) Balıkçılık yardımlaşarak yapılan bir işittir.
C) Balıkçılar denizi sevmektedir.
D) Balıkçılar, yaptıkları işten mutluluk duymaktadır.
E) Balıkçılıkta geleneksel yöntemler eski önemini kaybetmiştir.

1. – 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Çocukların her şeye kolaylıkla inanmaları nedeniyle onlara yönelik reklamların satın alma davranışı oluşturma gücü, yetişkinlere yönelik reklamlarinkine göre oldukça yüksektir. Çocuklar bir kez bile görmüş olsalar reklamın içeriğini hatırlayabilir ve o ürünü alma isteği duyabilirler. Ayrıca, tekrarlanan reklamlar çocuğun ürünle ilgili isteğinin güçlenmesine neden olabilir. Özellikle çocukların özdeşleşmek istediği bir süper kahraman, çizgi film ya da oyun karakteri kullanılarak yapılan reklamlar, özendirici içerikler ve doğru olmayan bilgilerle çocuk zihninde ürünle ilgili gerçek dışı ve yanlış imajların oluşması için yeterlidir. Örneğin, reklamını seyrettiği çok şekerli ya da yağlı atıştırmalıklar, yenmesi gereken, kendisi için uygun ürünler olarak çocuğun zihnine yerleşebilir ya da çocuk, yaşına uygun olmadığı hâlde reklamda gördüğü oyuncakçı ısrarla alma isteği duyabilir.

1. Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

- A) Reklamların çocuklara zarar vermeyecek biçimde hazırlanması gerektiğine
- B) Çocukların alışveriş yapmayı çok sevdiğine
- C) Çocukların deneme-yanılma yoluyla daha kolay öğrenebileceğine
- D) Çocuklarda, tanıtılan ürünleri objektif olarak değerlendirme yeteneğinin gelişmemiş olduğuna
- E) Anne ve babaların, çocukların erken yaşlardan itibaren televizyon izlemelerini engellemesi gerektiğine

2. Aşağıdaki sorulardan hangisi çocukların, reklamı yapılan ürünle ilgili olarak verilen mesajları sorgulama becerilerini geliştirmeye yöneliktir?

- A) Sana bu şekerden almazsak üzülür müsün?
- B) Kahvaltı için artık reklamda gördüğümüz peynirden mi alsak?
- C) Televizyonda gördüğün robot adam ile senin robotun birbirine benzemiyor mu?
- D) Daha önce aldığımız örümcek adam kostümünü beğenmedin mi?
- E) Bu çikolatayı yiyerek süper güç kazanan arkadaşın var mı?

3. – 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bilimsel bir çalışma için 99 denek seçildi ve onlara, bilgisayar ekranında üç boyutlu, karmaşık bir labirent problemi verildi. Yapılması gereken, çıkış noktasına en kısa sürede ulaşmaktı. Deneklerin, labirentin yerleşimini öğrenebilmeleri için bir saat boyunca deneme yapmalarına olanak tanındı ve bu sürenin sonunda başarı durumları kaydedildi. Bir saat sonunda denekler iki gruba ayrıldılar. İlk gruptakiler 90 dakika uyudu, diğer gruptakiler ise uyanık kalarak konuyla ilgili birtakım sessiz aktivitelerde bulundular. Labirentteki ilk denemeden beş saat sonra aynı labirent sorusu, çözmeleri için tekrar deneklere verildi. Oldukça çarpıcı sonuçlar ortaya çıktı. Uyumayanlar eskisine göre herhangi bir gelişme gösteremediler. Uyuyarak rüyasında labirent sorusu dışında şeyler görenlerle rüyalarını hatırlamayanlarda bir miktar, rüyasında labirent sorusu ile uğraşanlarda ise önemli ölçüde bir gelişme görüldü.

3. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Kaliteli ve düzenli uykunun beden sağlığı açısından önemi büyüktür.
- B) Çalışma aralarını uyuyarak değerlendirmenin, kişinin düşünsel performansı üzerinde olumlu etkisi vardır.
- C) Niçin ve nasıl rüya görüldüğü yönündeki çalışmalar sonuçlanmamıştır.
- D) Bir bulgunun güvenilir olması için araştırmanın farklı araştırmacılar tarafından yapılması gerekir.
- E) Kaygının ve yapılacak işlerin çokluğu uykunun niteliğini etkiler.

4. Aşağıdakilerden hangisi bu araştırmanın sonuçlanmasında rolü olan denek gruplarından biri değildir?

- A) Uyumakta zorluk çekenler
- B) Gördüğü rüyayı anımsamayanlar
- C) Rüyasında, aklındaki sorunu çözmeye çalışanlar
- D) Uyumayıp işiyle ilgilenenler
- E) Herhangi bir rüya görenler